

אתיקה מקצועית ויחסי עבודה באיור

מסמך זה מהווה את הבסיס לעבודה הוגנת ומקצועית .
שמירה על כללים אלו חשובה להבטחת מערכת יחסים טובה שתאפשר למאייר להתמקד ביצירה ובמתן השירות ללקוחו בצורה הטובה ביותר , לשביעות רצונו של הלקוח .

1. **הסכם הזמנת עבודה.** לפני התחלת כל עבודה יש לנסח בכתב הסכם הכולל את כל פרטי הלקוח (שם, כתובת, וכיו"ב) ותאריך שיגדיר את: תאור האיור או האיורים, גודל טכניקת עבודה וכיו"ב. השימוש או השימושים להם האיור מיועד -המחיר עבור השימושים המוגדרים -דמי סקיצות. -לוחות זמנים -תנאי תשלום -מי אחראי להנחיית המאייר , על מנת למנוע מצב של הוראות סותרות.

2. **מחיר.** מחירה של עבודה הינו נגזרת של השימוש המסחרי בה, של הדחיפות בה היא נדרשת ושל כמות העבודה המושקעת בה. ערך השימוש המסחרי נגזר ממדידות השימוש, זמן השימוש, תפוצת השימוש, ובלעדיות .

מחירה של עבודה אשר נמכרות בה כל זכויות השימוש ללא הגבלה ובאופן בלעדי, ראוי שתהיה גבוהה באופן משמעותי ביותר ממחיר אותה עבודה לשימוש חד פעמי שכן, אחרת, נמנעת מן המאייר אפשרות לנצל את מלוא הפוטנציאל הכלכלי בעבודה מחד, ומאידך היא יכולה לשמש להפקת רווחים גדולים יותר מצד הלקוח מבלי שהמאייר יתוגמל על כך. במקרה של מוצר אשר ממנו נמכרים העתקים רבים, כמו ספרים למשל, ניתן להגיע להסכם תמלוגים הכולל או מתווסף לתשלום חד פעמי עבור העבודה. בהסכם מסוג זה ניתן להסכים על מקדמה בלתי חוזרת על חשבון התמלוגים .

במקרה שביצוע העבודה דורש משאבים נוספים כגון ישיבות, צילומים, מחקר וכיו"ב, יש להקצות לכך את הזמנים והכספים הדרושים ולקחתם בחשבון במחיר העבודה ובלוח זמנים.

3. **שימושים נוספים.** אין לעשות שימוש באיור לצרכים שלא סוכמו מראש עם המאייר לקוח אשר מעוניין לעשות בעבודה שנעשתה בעבר שימושים נוספים, מחוייב לידע את המאייר מראש ולשלם לו עבור כל שימוש נוסף בהתאם לסיכום ביניהם. נהוג כי המחיר לשימוש הנוסף יהיה נגזרת של המחיר הראשוני של האיור בהתחשב בפוטנציאל הכלכלי של השימוש הנוסף (אם השימוש הנוסף נירחב מהשימוש הראשון , יכול השימוש הנוסף אף להיות יקר מהראשון) .

4. **תוספות ושינויים.** תוספות או שינויים מתאור האיור המוסכם בהזמנה או כתוצאה של טעויות בשיקול הדעת של הלקוח במהלך העבודה (כגון תיקונים בקומפוזיציה של הביצוע הסופי לאחר אישור הסקיצות) יש לתגמל בנוסף ובנפרד. יש לתגמל בנוסף. תיקונים באיור שהינם תוצאה של טעויות המאייר או שהם באחריותו, אין לתגמל בנוסף.

5. **הנחיות.** על הלקוח, או בא ככוחו (למשל משרד הפרסום או העיצוב) להנחות את המאייר באופן המדויק ביותר האפשרי כדי למנוע עבודה מיותרת והוצאות מיותרות ללקוח. הנחיות שגויות מצד בא כח הלקוח יחשבו כאילו ניתנו על ידי הלקוח עצמו והעבודה בגינם תתוגמל בהתאם.

בכל מקרה אין לדרוש ממאייר מספר לא סביר של סקיצות מבלי לתגמלו על כך בנוסף.

6. **שינויים באיור הסופי.** האיור כפי שנמסר על ידי המאייר הינו יחידה אינטגרלית; אין לחלקה, לעוות אותה, לשנות את צבעוניותה או לערוך בה כל שינוי אחר, ללא הסכמת המאייר. אם ידרשו שינויים כאלה יש לאפשר למאייר לבצעם בעצמו, אחרת הדבר עלול לפגוע במוניטין המקצועי של המאייר. סעיף זה נגזר מאמנת ברן (סעיף 6ב') והינו חלק מהזכויות המוסריות כפי שנקבעו באמנה.

7. **תוצרי לווי.** חלקים מאיור, תרשימים או תוצרי לווי שיוצרו במהלך יצירת איור הינם רכוש של המאייר ואין להשתמש בהם ללא הסכמתו לרבות העברם למאייר אחר להמשך העבודה, גם אם ניקנו הזכויות לשימוש באיור עצמו. במידה ונמסרו ללקוח, יש להחזירם למאייר עם תום העבודה. כמוכן רשאי המאייר לעשות בהם שימוש ליצירת איורים אחרים בכפוף לסעיף הבא.

8. **בלעדיות.** המאייר אינו רשאי למכור שימושים בעבודה אשר זכויות השימוש שלה נמכרו באופן בלעדי ללקוח אחד, ללקוח אחר. כמוכן אין הוא רשאי למכור שימושים בעבודה חדשה שהיא העתק מדויק של עבודה שזכויות השימוש שלה נמכרו באופן בלעדי ללקוח אחד, ללקוח אחר.

9. **דמי סקיצות.** דמי סקיצות שסוכמו מראש ישולמו במקרה שעבודה הזמנה, והיא הופסקה ביוזמתו של הלקוח. במקרה זה יש לקחת בחשבון את הזמן, המאמצים, וההוצאות שנגרמו למאייר וכן את אובדנם של עבודות אחרות עקב המחוייבות לעבודה שהוזמנה.

10. **תשלום עבור עבודה גמורה.** איור שהוזמן ובוצע, יש לשלם עבורו תשלום מלא גם אם הלקוח מחליט מסיבה כלשהי לא לעשות בו שימוש, במקרה כזה, אין לראות בעבודה "סקיצה".

11. **בניית סקיצות מאיורים קיימים.** במקרה של שימוש באיורים קיימים לצורך הכנת סקיצות יש לקבל את הסכמת המאייר מראש. במידה וחומרים אלו ישמשו להכנת סקיצות אשר מאייר אחר יבצע, יש לידע את המאייר על כך מראש ולתגמלו.

12. **זמנים.** יש להקציב זמן סביר לבצוע העבודה. מאייר שהתבקש לעמוד בלוחות זמנים חריגים, ראוי לתגמל בנוסף.

במידה והמאייר נוכח לדעת, במהלך העבודה, כי לא יעמוד בלוח בזמנים המוסכם, עליו להודיע בעוד מועד ללקוח. אי עמידה בזמנים סבירים או בתנאי ההזמנה יחשבו כהפרה של ההסכם בין המאייר ללקוחו. אולם, עקב עיכובים בעבודה מצד הלקוח יש לתת למאייר זמן סביר לביצוע העבודה, והוא מצידו יעשה כל מאמץ לא לחרוג מלוחות הזמנים ככל שהעיכוב ומחוייבויות אחרות מאפשרות לו.

14. **העבודה המקורית.** העבודה המקורית הינה רכוש של המאייר אלא אם כן נרכשה על ידי הלקוח, ויש להחזירה למאייר לאחר השימוש בזמן סביר ובמצב טוב. במקרה של אובדן או נזק למקור יש לפצות כספית את המאייר. את העבודה המקורית ניתן לרכוש בנפרד מהמאייר אך רכישה של העבודה המקורית אינה

מעניקה זכויות לשימוש מסחרי בה .

15. **סגנון.** בהתקשרות עם מאייר יש לודא כי סגנון עבודתו מתאים לצרכי העבודה. בקשה ממאייר להעתיק סגנון של מאייר אחר הינה מעשה לא אתי, הפוגעת במאייר שעמל רבות על מנת לפתח סגנון ושפה ויזואלית יחודית. יש להבדיל בין העתקה ממש למצב בו מאייר מושפע מאמן זה או אחר ומוסיף משלו לסגנון העבודה.

16. **שילוב אלמנטים ממקור שלישי.** העתקה או שילוב בתוך העבודה של אלמנטים שיוצרו על ידי מאייר או צלם ללא רשות ו\ או הצגתם כעבודה מקורית כמוה כגנבה. במקרה שמאייר מתבקש להעתיק תמונה של יוצר אחר יש לוודא שהמזמין לוקח על עצמו את האחריות להסדרת זכויות השימוש בתמונה המקורית. שכן המאייר יכול להחשף כך לתביעות על העתקה והפרות של זכויות יוצרים.

17. **זמינות.** על מאייר להיות זמין ללקוחו באופן סביר בזמן ההתקשרות עמו .

18. **סודיות.** מאייר לא יעביר מידע על עבודה שנעשתה או שנעשית, עבור לקוח מסויים, לאף גורם שאינו קשור בעבודה, אלא אם קיבל במפורש הסכמה לכך מלקוחו. כמו כן לא יפרסם מאייר את עבודתו אם עדיין לא פורסמה על ידי לקוחו אלא אם קיבל במפורש הסכמה לכך מלקוחו, אפילו לא לצרכי קידום עצמי.

19. **מכרזים.** במידה ולקוח פונה למספר מאיירים, ראוי לציין בפניהם שהם משתתפים במכרז ולפצותם על כל מאמץ או עבודה שהיתה כרוכה בהגשת ההצעה.

20. **איור לניסיון.** כאשר לקוח מבקש איור ראשון לניסיון, לפני הזמנה של סדרה, יש תגמל איור זה במחיר מלא, כאיור רגיל לכל דבר, גם אם לבסוף לא נבחר.

21. **הדפסה.** המאייר אינו אחראי לאיכות הדפסת עבודתו והפיקוח על ההדפסה אינו חלק מתפקידו אלא אם הוסכם אחרת בין הצדדים ובתשלום נוסף. בתום ההדפסה יש לספק למאייר העתק מודפס של עבודתו .

22. **תשלום.** על הלקוח לשלם בזמן המוסכם עבור העבודה, במקרה של איחור או אי תשלום, רשאי המאייר לדרוש את כל ההוצאות שניגרמו לו בגין האיחור או אי התשלום לרבות הוצאות הריבית והוצאות הגביה. בפרוייקטים הנמשכים זמן רב, יש לשלם למאייר בהתאם להתקדמות הפרוייקט על אף שהפרוייקט לא הגיע לסיומו.

מסמך זה אינו מסמך משפטי ואינו בא במקום התייעצות עם משפטן.